

KREŠŤAN

POLITICKE A SPOLOČENSKE KATOLICKE NOVINY
VYCHADZAJU KAŽDU NEDEĽU NA 16 STRANACH.

Predplatná cena:

Na celý rok 2 zl. — kr.
Na pol roka 1 „ — „
Na štvrt roka — „ 60 „

Jednotlivé číslo 4 kr.

Majitelia a vydavatelia:

MIKULÁŠ LEPSÉNYI
a GERHARD NÉMETH.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti
VIII. ker., Práter-ulica 44.

sem sa majú posielaf predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Kto hovorí pravdu?

Naším pánom liberálom nijakým činom nepáčilo sa, keď ľudový vyslanec Štefan Rakovszky zníženie pozemkovej dane navrhoval v snemovni.

Zníženie dane osožilo by len magnátom, ktorí majú mnoho pozemkov, — takto vytrubovali liberálne noviny.

Takúto múdrosť ozaj len liberálny modzog môže vyhútať. Najlepšie by bolo veru pozemkovú daň povýšiť dľa tejto liberálnej múdrosti. Mohlo by sa povedať sedliakom takto: Sedliaci! budete platiť vyššiu daň od pozemkov vašich, ale si z toho ani mak rozhorčenia nerobte. Však magnáti majú viac pozemkov, tí budú platiť ešte viac, než vy.

Zaiste, veľmi by to tešilo našich malých hospodárov, keďby im pozemkovú daň zvýšili. Tešili by sa, že však magnáti viac platia, lebo majú viac majetkov. Veru veľká škoda, že liberálni otcovia vlasti neponáhľajú sa povýšením dane pomáhať ubiedenému ľudu, lebo veru už zabudli, že vlni v liberálnych novi-

nách svojich za „*politický hriech*“ vyhlasovali čo i najmenšie odročenie premeny daňového zákona.

Ján Molnár, pápežský dvorný prelát.

Prešiel, chvála Bohu, už rok, čo o tomto „*politickom hriechu*“ písali, a hľa, teraz vždy ešte v tomto hriešnom stave nachádzajú sa, ba ešte i schvalovať opovažujú sa svoj „*politický hriech*“, keď vypisujú, že zníženie dane osožilo by len magnátom. Je to taká reč, ako keď by hladujúcej rodine, deťom a rodičom, takto riekol pekáč: Deti! nedám vám chleba, lebo otec váš má väčšie ústa, než vy deti. Otec by viac chleba zjedol, než vy deti, preto nedostanete chleba ani vy deti, ani otec váš!

Nuž pravda, deti hladujúce veľmi tešili by sa takej múdrosti pekarскеj! A ešte viac tešilo by ich, keď by pekar riekol takto: Deti! dám vám zaucho mesto chleba, ale nič neplačte,

však otec váš dostane väčšie zaucho, lebo má väčšiu tvár! — Nuž práve takto pomáhajú ľudu biednemu i liberálni otcovia vlasti. Oni

Kresťania! kupujte len u kresťanov!

K tomuto číslu je pripojená príloha „Cenník“ od M. Cservinka.

tešif chcú malých hospodárov nie chlebom, lež poriadnym zauchom. Oni sedliakov, pod farchou daní stonajúcich, takto tešia: Neplačte sedliaci, že vám daň neumenšíme, však ani magnátom nič neumenšujeme. Neplačte deti že, vám nepomáhame, však ani otcovi vášmu ne-
ulavujeme. Neplačte deti, že vás zauškujeme, však otec váš má väčšiu tvár, tomu väčšiu vylepíme, aby ho viac bolelo.

Naši páni otcovia vlasti 9 millionov zl. odmeny odhlasovali fabrikantom cukru a teraz pýšia sa, že však sme aj hladujúcemu ľudu udelili 50 tisíc. Keď ľudový vyslanec, prelát Ján Molnár navrhoval, aby biede ľudu zákonom bolo pomôženo vo väčšej miere, liberálne noviny hlúpi posmech z neho vystrájaly a vytrubovaly, že ľa ľa, že ľudový vyslanec prelát Molnár nevie, čo vláda robí pre ľud hladujúci.

Veľmi dobre vedia naši ľudoví vyslanci, čo vláda s jej liberálnym stádom robí na sneme. Dobre vedia naši ľudoví vyslanci, že vláda drahý čas mrhá, keď nevie dať práce krajinskému snemu, tak, že páni vyslanci za pár minút od-
bavia svoje zasadnutie a potom odložia zasa-
dnutie na týždeň. Oj! viememy, akú ohromnú prácu koná tá naša piňná vláda, Naverbovala si celú hrbu veľmi pilných robotníkov, ablegá-
tov oa snem, a reraž nemá práce pre nich. Ovšem múdry to hospodár, ktorý denne draho platí mliatacu mašinu a nemá jej dať čo mlátif.

Keď prelát Molnár a ľudoví vyslanci nie sú spokojní s prácou vlády, preto sú hlúpi a nevedia, čo vláda dobrého činí. Či to nenie dosť, keď tisíce biedneho a neúrodou umoreného ľudu dostaly pomoc 50 tisíc zl.? Čo chce mať ľud viac! V Rakúsku tam millionami pomáhajú biede ľudu, ale u nás, zákonom a millionami musí sa najprv pomôcť fabrikantom. Ľud nech je spokojný s pár tisícmi. Pečienky chleba máme len pre fabrikantov, ľud nech sa teší, že padne mu kde-tu omrvinka do úst. Kto toto neschvaľuje, to je hlúpy psohlavec.

Preto i prelát Molnár hlúposť učinil, keď od liberálov pomoc vydatnejš, u pýtal pre ľud hla-
oujúci. Pečienky, súdky vína a piva netreba ľudu. Dosť, keď takéto voiačo ujde sa liberálnym vlastencom.

Od takých priateľov ľudu, ako je prelát Molnár, tento čierny rytier, nech Boh chráni vlasť našu. Tarnóczy, Szalavszky, Kloch a podobnej srstí páni, to sú priatelia ľudu, tí i posledný svoj groš i košeľu svoju udelia hladným Slovákom. Týmto mal pápež, svätý otec náš poslať dáke vyznačenie, ale nie ľu-

dovému vyslancovi Molnárovi, ktorého za rimského preláta (hlavného kňaza) vymenoval. Prelát Molnár a jeho kompánia len škodí viere a náboženstvu, takto aspoň vytrubujú liberálne papierové trúby.

Len škoda, že rímský pápež nie liberálom, lež ľudovému Molnárovi udelil vysoké vyznačenie.

Kto má teda pravdu, či páni liberáli, alebo ten nešťastný burič Molnár na čele ľudových vyslancov?

x.

Vyznačenie ľudovej stránky.

Ako sme už v predošlom čísle „Krešťan“-a oznámili, Leo XIII. pápež ráčil *Jána Molnára* farára komáromského, krajinského vyslanca a predsedu klubu (spolku) ľudovej stránky vymenovať za svojho pápežského dvorného preláta, tojest za svojho domového arcikňaza. Táto hodnosť a česť je veľké vyznačenie toho muža, ktorý sa obetoval za našu vieru, za našu svätú cirkev, a za náš ľud; ponevác ale on je tiež vodca ľudovej stránky, to vyznačenie tíka aj túto, tojest, Leo pápež v osobe Jána Molnára vyznačil a potvrdil aj ľudovú stránku.

Toto vyznačenie dá mu síce biskupskú hodnosť, uctí ho ako kňaza, ale aj ako muža verejného a vodcu ľudu. Lebo list pápeža sám hovorí, že Leo ho pozdvhyhuje na tento ctihodný stupeň cirkevnej hodnosti, aby on sa skvel z tohoto vysokého stupňa, ako vzor iným; ale v tom istom liste aj to sa hovorí, že Leo pápež ho vymenoval za svojho dvorného hlavného kňaza, čili za preláta svojho pápežského dvoru prečo? za jeho *horlivosť, ktorou bráni práva katolíckej cirkve v Uhorsku.*

Kde že bráni náš vodca práva katolíckej cirkve v Uhorsku? Zvláštne v parlamente, v snemovni vyslancov. Tam hovoril, rečnil, bojoval za práva našej svätej cirkve a nášho ľudu; tam požiadával svobodu cirkve a blaho ľudu, tam pracoval a bojoval proti prenasledovaniu katolíkov, ako vyslanec ľudovej stránky.

Svätý Otec, Leo pápež to vie, a ponevác to vie, potvrdil s týmto vyznačením cieľ a prácu ľudovej stránky, a preto sa aj teší, že v Uhorsku táto ľudová stránka povstala a že žije, lebo táto stránka nielen práva a blaho ľudu zastupuje, ale aj práva svätej cirkve našej.

Ľudová stránka dostala s tým najvyššie potvrdenie.

Čo ľudová stránka činila, to je milé a vyznačeniu hodné nášmu svätému otcovi, pápežovi. On je s nami, a s nami je cirkev, a Svätý Duch.

V Uhorsku ešte nebola politická stránka, ktorá by bola dostala také potvrdenie a také vyznačenie od pápeža, zastupiteľa Krista Pána nášho Spasiteľa.

Francko Komlóssi pred rokom s jeho známou opovážlivosťou verejne sa pýtal, že vraj ľudová stránka kde bere tú smelosť a právo, keď sa vydáva vyslancom katolíckeho ľudu a za zastupiteľom práva cirkve katolíckej a ľudu katolíckeho? Nuž veď tu dostal aj on odpoveď, ako aj tí, ktorých si chcel na strane vlády svojou známou opovážlivosťou zajať pre svoje osobné ciele. Tu je odpoveď! Zastupiteľ Krista Pána, Spasiteľa nášieho, pápež Leo XIII. uzná a potvrdí účinkovanie naše; uzná a potvrdí hlasovanie vše kých tých voličov, ktorí na našu stránku hlasovali; uzná a potvrdí aj účinkovanie „Krestana“, ktorý vždy horlive a obetovne pracuje za práva cirkve katolíckej a za blaho ľudu.

Kde je pápež, tam je cirkev; kde je cirkev, tam je sám Boh, Kristus Pán! A preto len ten je *opravdový katolíik*, ktorý cíti s pápežom, ako aj pápež cíti s nami, keď uznal, potvrdil a vyznačil ľudovú stránku v osobe jej vodcu, v osobe Jána Molnára pápežského dvorného hlavného kňaza. A preto len to je *opravdový katolíik*, ktorý s ľudovou stránkou drží; len to je *opravdový katolíik*, ktorý zanechá a mrští tých, ktorí ľudovú stránku a jej zastupiteľov napádajú a prenasledujú; len ten je *opravdový katolíik*, ktorý všade a vždy, či vo verejnom živote, či na voľbách, či doma, či na ulici slušne a statočne zjaví a koná, čo náš svätý otec žiada, keď vyznačil nášho vodcu za jeho horlivosť, ktorou bráni právo katolíckej cirkve v Uhorsku. Kto teda nebráni to v tom istom smysle, ako prelát Ján Molnár, a ako ľudová stránka, ten je nie opravdový katolíik, ale je ako mýtnik alebo farizej, ten je nie s pápežom, ten nepatrí ku cirkve katolíckej.

Dajte sa na pokánie vy všetci ktorí ste ľudovú stránku napádali, ktorí ste ľudákov prenasledovali, ktorí ste časopisy ľudovej stránky a jich pisovateľov a spolupracovateľov napádali a prenasledovali.

Kristus Pán, Spasiteľ náš povedal: *Kto je nie so mnou, proti mne je.* A preto, kto je nie s pápežom, kto necíti a nedrží s pápežom, ktorý potvrdil ľudovú stránku v osobe preláta Jána Molnára, ten je proti pápežovi, proti zastupiteľovi Krista Pána.

Bratia katolíci, môj dobrý ľud, teraz už vieš, teraz aj vidíš, čo máš myseľ o tých kňazov a svetkých, ktorí proti ľudovej stránke pracovali a hlasovali. Bratia katolíci, môj dobrý ľud, radujte sa, lebo vyznačenie vodcu ľudovej stránky vyznačí aj vás, ktorí ste s ním a s ľudovou stránkou držali a na ňu hlasovali, lebo pápež uznal a chváli nie len účinkovanie a horlivosť Jána Molnára, ale aj všetkých tých, ktorí s ním na ľudovej stránke pracovali a bojovali. Nech Pán Boh požehná nášho svätého Otca, pápeža Leva XIII. za to vyznačenie, nech požehná aj nás, lebo s nami je pápež; čo ešte viac nás potvrdí ako ľudákov, a s nami každého, ktorí uzná pápežskú hodnosť a pápežskú moc, ktorú sám Spasiteľ náš dal apoštolovi

Petrovi a v jeho osobe všetkým nasledujúcim pápežom.

Nech žije Lev XIII!

Nech žije ľudová stránka!

A nech žijú všetci, ktorí slušne a statočne cítia so zastupiteľom Krista Pána!

POLITICKÉ CHÝRY.

Bánffycká politika aj tento týždeň nevedelo dať práci vyslancom krajinským. Snemovňa vyslancom vydržovala dňa 30. októbra krátke zasadnutie, v ktorom predseda oznámil, že snemovňa veľmožov (magnátov) prijala návrhy zákonov o známých provizoriumoch. 3-ho novembra tiež len kátke zasadnutie bolo v snemovni vyslancom, v ktorom medzi iným prešiel Ján Molnár predseda ľudovej stránky pýtal sa ministra vnútorných záležitostí, prečo zase nedovolí podržiavať *ľudové shromaždenie* a prečo že sa už nechytí na to, aby vypracoval zákon o práve shromaždenia. Veru teraz bársktery služný lebo nadžupan uzná to právo, alebo neuzná, to jest činí, ako sa mu chce; ale preto Bánffycká politika vždy sa chová, že vraj ctí svobodu občanov. No pekrá to svoboda.

Bánffy, ministerský predseda zase bol vo Viedni, aby sa tam poradil s grófom Bádenim, rakúskym ministerským predsedom; tento mu ale vraj povedal, že veru mu nemôže radu dať, lebo sám nevie si poradiť.

V Rakúsku je všetko prevrátené: nemci v reichsrate (snemovne rakúskych vyslancom) v každom zasadnutí takú borbu činia, že väčšina nemôže žiaden zákon poradiť; a keď nemcov chceli cez celú noc trviace zasadnutie oslabiť, títo ešte silnejší boli, a jeden ich rečník cez celú noc, od pol deviatej večer až do pol deviatej ráno rečnil, tak že väčšina nemohla nič vykonať, a vláda musela dať skončiť zasadnutie. Teraz sám cisár a kráľ išiel do Viedni, aby poriadok učinil. Čo z toho bude, to nikto nemôže vedieť, lebo teraz aj z Nemecka, zvláštne z Berlína nazývajú rakúskych židovsko-liberálnych nemcov.

Gróf Goluchovsky. Rakúsko-uhorský minister inostranných záležitostí odcestoval do Talii ku kráľovi Humbertovi do mesta Monza. Cieľ tejto cesty ešte neuvěřnili, ale to je už známo, že gr. Goluchovsky má sjednať s Talianskom, aby toto zase pristúpilo s rakúsko-uhorskou ryšou ku sväzku medzi našou ryšou a Nemeckom.

Na Východe turci vždy viac a viac sa protivia europejským veľmocom; sultán turecký len fažko sa poddal, aby na Krete krestan bol hlavným dôzorcom; ale europejské veľmoci viac nemôhli dostať od neho, tak že bárs vymenovali Schaeffera dôstojníka z Luxemburgu za dôzorca, suťn ho e. potvrdí a v jeho mene bude Schaeffer riadiť náš Kret

Vrúcna prosba.

Tá horlivosť, ktorá na Horniakoch toľkým srdcia okúzli, deň po deň sa rozmáha; nielen v spoločenskom živote a v domácnosti sa usilujú duch Kristoví rozsievať, lež čo je hlavné a veľmi pofešiteľné pre horné Trenčiansko, všade sa vynasnažuje ľud s krvopotnými haliermi svojimi dom Pána do pekného poriadku priviesť, a takto zovnútorne dať výraz svojej opravdivej bohobojnosti. Kdekoľvek pozreš všade sa ukazujú milé kostelíky, ktoré veriacich obetivavosť okrášľila a hodnými učinila k tomu, aby v nich Spasiteľ sveta s radosťou prebýval.

Aj v našom mestečku vo Veľkej-Bytči sa poma'y do poriadku privádza kostolík; oduševnenosť dôst. p. farára vždy nové prostriedky vynajde, skrz ktoré pritiahne veriacich, aby obetivavosťou svojou prispeli k okrášleniu chrámu Božieho. Aj sám patrón to nahliadnul, a usiluje sa čím lepšie zadostučiniť povinnosť svojím. Bárby jeho obetivavosť ešte väčmi riasla.

Lebo bár je už s Božou pomocou kostolík náš o mnoho peknejší ako bol kedysi, bár vnútorne o mnoho milejším vyziera a aj vonkajšok veľkú zaujatosť prezradzuje: predsa drahí čitatelia fažko ide táto práca, a mnoho nám chybuje k znôteniu poriadnej dlásky, ktorá v terajšom položení je nad mierou porúchaná. Táto špatí celý kostol. Čo je teda treba, aby sme si pomohli? Obetivavosť, zaujatosť sa za vec a pomoc tých všetkých, ktorí blízko k nám bývajú. Veď mnohí pútníckovia navštevujú kostol náš, ktorí vďačne obetujú, keď sa k nim obrátíme.

Vrúcne prosíme teda všetkých tých, ktorí s vďačnosťou prispeli ku takejto práci, tak domácich, jako aj vonkajších, ba aj v cudzozemsku sa sdržujúcich, aby dopomohli k tomuto nevyhnutedne potrebnému dielu!

Drahí bratia bytčania, zaujmite sa za vec! Ukážte vy dobrý príklad ostatným, až vás druhí nasledujú tým väčším počtom. Každý kúšek dlásky, každý kameň, každý krok bude vašu obetivavosť hlásať, že ste sa opravdive zaujali za dom Pána. Ešte raz sa obraciame na každého horlivého katolíka a vrúcne prosíme: pomôžte, bratia pomôžte, až aj náš kostolík bude hodným príbytkom toho kto v ňom prebýva: Spasiteľa nášho Ježiša Krista! *Farník bytčianský.*

Židovstvo a zednársstvo.

(Dokončenie).

Dľa židovskej freimaurerie sú panovníci tí najväčší, najhroznejší tyrany človečenstva a preto treba ich vykántriť, vykynožiť, zničiť, lebo vraj: „dass die Ideale der Freimaurerei sich nur durch Vertreibung der Könige realisiren liessen.“ (Viď. Ziele und Wesen der Freimaurerei von Franz Ewald München 1896. pag.

10.) t. j. Ideale Freimaurerské dať sa len vykántréním kráľov uskutočniť. — Naproti náboženstvu: „Židovská freimaureria bez milosti musí potierať, ničť náboženstvo Kristovo, ktoré hlása vieru, verí v Boha a nesmrtnosť duše.“ (Viď. Rivista de la Maçonneria). „Entchristlichung mit allen Mitteln, vorzüglich durch Vernichtung des Katholicismus nach und nach, jedes Jahr durch neue Gesetze gegen den Klerus.“ (Viď. Freimaurerei und Kirche von Franz Ewald München 1896 pag. 7:) t. j. Okresťanenia všetkými prostriedkami, zvlášte ale zničenia Katholicismu jedno za druhým, každý rok skrze nové zákony proti Kléru-kňazstvu.“ A tamže na str. 12 „Wir müssen den Priestern ihre Altare verbrennen, wir müssen alles umstürzen, was sich auf sie stützt.“ t. j. My musíme kňazom jejich oltáre spáliť, my musíme všetko porúcať, čo sa na nich opiera. Hlavná práca židovskej freimaurerie je boj proti katolíckej cirkvi. Boj židovsko-zednárskeho lôži je boj proti pápežstvu. Kajúcne obrátený Zóla veľmajster freimaurerov, ktorý bol 30 rokov zednárom, učinil prohlásenia: že „zednári chcú organisovať spoločnosť bez Boha bez Kristovho náboženstva, bez viery.“ — Židia zmocnili sa všetkých lôží zednárskeho a jejich mocného vlivu používajú v úradoch najvyšších, ano i stupňa trónou, aby zhyzdili a možno-li zotrčeli, vyhladili a zničili tú nenávidenú cirkev Kristovu, cirkev to katolícku. Riaditeľom lôži je židovstvo, ba vlastne židovstvo je opravdive freimaurerstvo, jak o tom dobre píše jedon nemecky spisovateľ: „Alliance Israelite ist eine vollständig organisirte jüdische Freimaurerei, aber ohne die komplicirten Formeln hokus pokus dieses letzteren.“ T. j. Alliancia Israelitická je úplne dokonale zriadené zednársstvo, ale bez všetkých zednárskeho hokus pokus formulou“. Kresťanské (?) lôže sú puhé lútky, pimperlíky pohybuvané z vôle židovstva anižby sami mali o tom tušenia. Dobře tedy napísal slovný kat. kňaz Dr. Albán Štolz o židoch a zednároch takto: „Die Judeu sind also jene Mohren, welche eigentlich den Kammelenzug leiten, ohne das es die Kameele — freimaurer — und der vorauf trabende Esel — Meister von Spuhl — recht merken: ja während der Esel meint, er selber sei der Anführer.“ (Viď. Alban Štolz und die Juden, von H. K. Lenz. München in Westf. 1893. pag. 51.) T. j. židia su tedy tí murini, ktorí vlastne tú čriedu kamelov — freimaurerov — vedú a žerú, bez toho, žeby to tí kameli, ľavy, dromedári — zednári — a ten vopred klusajúci osol — zednárskeho majster — badaly; áno, ten osol — majster — si myslí, že on sam tú čriedu vedie,

že on je tej čriedy zednárskej vodca. — U nás v Magyarországu čili židóországu ten Majster von Stuhl, čo si myslí, že on tú čriedu zednársku vedie, je nedávno v Budapešti za takého vyvoleoý dr. Juraj Joannovich; avšak tú čriedu on nevedie, ale vedú a ženú ju a s ňou i jeho „vopred klusajúceho“ ženú židia. Veď tu u nás v maďarských zednárskech lóžach je 80% židákov. (Vid. Le a szabadkömivesekkel. Budapest 1897. 4. sz. pag. 10). Židáci tedy jako všade inde po celom svete, tak i tu v Magyarországu vedú a ženú čriedu zednársku. Každý „Majster von Stuhl“ je veru v tej čriede žednárskej „vorauf trabende Esel“ vopred klusajúci osol. — Nemôžem mlčaním pomínúť to, čo u nás podujíma a vykonať chce črieda židovsko-zednárska židákami vedená a hnaná. Len slyšme: „Der Zweck des schottischen Grossorient von Ungarn ist kein anderer als: alle Intelligenz des Bundes zu organisiren, um über sie im geeigneten Zeitpunkte verfügen zu können, wann die Revolution gegen Oesterreich los bricht.“ (Vid. Ziel und Wesen der Freimaurerei von Franz Ewald 1896. pag. 11). T. j. Ciel schottiského veľkého orientu — židovsko-zednárskej hávedí — v Uhrách neni žiaden iný, jako: všetku Intelligenciu spolku, čili všetku židovsko zednársku háved — tak zorganizovať, usporiadať, pripraviť, a by ju mohli upotrebiť v ten príhodný čas, keď Revolúcia proti Austrii vyúšči.“ Lebo: „Oesterreich ist die letzte Zuflucht des Katholicismus und der Feudalität. Es muss daher niedergeschlagen und totgetreten werden. (Vid. Freimaurerei und Kirche von Franz Ewald. München 1896. pag. 19). T. j. lebo „Austria-Rakúsko — je posledoie útočisko Katoľicizmu a Feudalismu. Preto ona musí byť celkom zpratá, smrteľne zašliapaná. — Židáci sú úplni páni zednárstva a tie najvyššie hiavy, ktorým všetci zednári slepú poslušnosť prisahajú, sú židáci. Anglický premier minister Disraeli pravil: „Regent veľikého východu vo Francúzsku je žid, ktorému rada z piatich židovských členov scstavená po boku stojí. Všetci ku lóžam prislúchajúci kresťania a všetci tí, ktorí skrze liberalismus na jejich činech účasť berú, nič iného nie sú, než šklávi, otroci a nástroj židov.“ Dľa tohoto svedectva Disraeliho sú všetci zednári a liberáli šklávi, otroci židovskí. Nasledovne i u nás v Uhorsku všetci zednári, liberáli a všetci tí, ktorí s tymito židovsko-zednárskeymi liberálnymi tatármi za jeden remeň ťahajú, sú šklávi, otroci židovskí. Takoví šklávi, otroci židovskí sú i všetci tí, ktorí na sneme za proticirkevné zákony, za civilné manželstvo, za beznáboženské školy, za recepciu

židov, za bezkonfessionálnosť, za neveru, nezabožstvo hlasovali. Všetké tieto proticirkevné zákony sú ovocia zo stromu židovsko-zednárskeho. Šklávi, otroci židovskí sú i všetci tí, ktorí na stránku židovsko-zednárskej liberálnej vlády kortešovali, na jej stránku ablegátov do snemu volili. Slovom: podliackí šklávi otroci židovskí sú všetci tí, ktorí so židovsko-zednárskeymi liberálnymi tatármi za jeden remeň ťahajú. A bohužiaľ takýchto hnusných, ohavných, podliackych žoldnierov, šklávov, otrokov židovských bolo a jest až posaváď ešte mnoho jak v civilnom tak i v duchovnom kňazskom stave.

V Ríme je jedna a to na skrže židovská loža, a tá je jedna z najvyšších súdnych stolíc revolúcie, ovládajúc všetké ostatnie lože silou, mocou neodolateľnou. A hlava tejto lože a všetkých iných celého sveta zednárskech loží je na teraz židačisko Náthan vychovanec to starého zúrivého revolucionára Mazziniho, lanskeho roku 2. juna za najvyššiu hlavu všetkých zednárskech sveta loží vyvolený. A tento židačik, tento „námestník satanášov“ „tento červený pápež“ je najvyššiou hlavou i našich uhorských zednárov. I naši uhorskí zednári, liberálni tatári a jejich tutti quanti compagni, sú tomuto židačiskovi najposlušnejší šklávi, otroci, žoldnieri. Neni tedy divu, že tu u nás v Magyarországu ide všetko tak ccht po židovsko-zednárske. Eljen a židovsko-zednárske „szabadság!“ Eljen a židov.-zednárske „haza!“ Eljen židovsko-zednárske „hazafišág!“

Každý zednár, liberálny tatár je poslušný žoldnier, je hnusný podliacky šklav, otrok židovský. Pravda, svätá pravda je to, čo píše slovutný muž H. K. Lenz. „Aus der Geschichte der Maurertums lässt sich klar nachweisen, dass das Maurertum nichts anderes ist als eine weitere und zwar mächtige Handhabe des Judentums, dass alle dirigierende Logen der Welt von Juden besetzt sind, und dass die christlichen Logen nichts Anderes, als die Dupes (Betrogenen) der jüdischen Logen sind. Diese sind der Herd aller Revolution; von diesen gehen die Fäden aus, welche die christlichen Marionetten, sie mögen nun Jakobiner, Kommunisten, Socialisten oder Nihilisten genannt werden, in Bewegung setzen.“ Vid. Der Jude im Handel und Wandel. v H. K. Lenz Münster in Wests. 1894 pag. 47. 48.) T. j. Z dejin-historie-zednárstva dá sa jasne dokázať, že zednárstvo nič inšieho neni, jako jedna silná mocná rukovet, nástroj v rukách židovstva, že všetké židácke lože sveta židmi sú obsadené, a že kresťanské lože nič iného nie sú, ako Dupes (oklamanci) židovských loží;

tieto židovské lože sú ohnisko všetkých revolúcií, z týchto loží tahajú sa všetky niť, ktoré kresťanských marionetov — tútky, pimprliky — ať sa oni jakobinami, komunistami, socialistami, nihilistami, abo anarchistami menujú, do pohybu uvádzajú.“ Lože zednárov majú výhradne vo svojej ruke židia, používajúc ich ku svojemu povýšeniu, ku svojej vláde nad svetom. Z toho samo sebou také ide, že stoja v čele samého moderného hnutia. Ti ktorí myslia, že v ňom o svojej vôle bojujú za myšlienku často škodlivú, nevedia, že sú puhou pákou židom.“ (Viď „Vladári sveta“ v Praze 1872 pag. 11.) Židovstvo chce dosiahnuť svrchovanú vládu nad celým svetom. „Ten deň není ďaleký, kedy všetko bohatstvo sveta bude náležať židom“ pravil Cremieux jeden z najvyšších vodcov židovstva v provoláníu, keď roku 1860 zakladal svetové združenia židov, nazvané Alliance Israelite.“ — Židia po svete medzi národami rozptýlení pokladajú seba samých za vyhnanco, za zajalco, ktorí vraj, musia z tohoto zajatia byť vyslobodení. A vyslobodení budú len tenkrát, až budú panovať nad všetkými národami nad celým svetom. A ku dosiahnutiu tohoto cieľa, totižto panovať nad celým svetom, nad všetkými národami sorgarisovalo si dnes židovstvo dve mohutné armády totižto a) Armádu freimauerov, liberálnych tatárov. A b) Armádu socialnych demokratov, komunistov, nihilistov, anarchystov. Prvá armáda číta dnes 21 millionov židovských žoldnierov. Druhá armáda číta dnes 30 millionov tiež židovských žoldnierov (Viď „Veľká plísa sveta. Budapešť. 1897 pag. 83.84.) A tieto dve mohutné armády vedie dnes židovstvo do boja pre uskutočnenia svojich talmudistických plánov, svojeho pántva nad všetkými národami, nad celým svetom. Náš Magyarország a naše národy v ňom bydliače židáci už celkom opanovali a síce pomocou tej prvej armády, totižto freimauerov-zednárov-liberálnych tatárov et tutti quanti compagnov, opanovali tak, že to už vlastne není Magyarország, ale zsidóország, alebo jako ho Eduard Drumont menuje „židovská kolónia.“

Dnes židovstvo nič iného není, než od Boha zavŕžená, kľatbou božou zlížená raca, fajta, ktorá jako kľatbou božou zlížený bratrovrah Kain, Kristovrah žid — po svete sa túla so znamením zavŕzenia na čele a túlať sa bude až do toho času, keď svoje blúdy uznajú, v krste skrze krev Ježiša Krista zmitia toho znaku zavŕzenia požiada.

Veru, veru, že i o nynejších židoch platia slova, ktoré napísal sv. Ján evang. v knihe zjavení v kap. 2: 9. o tehďajších židoch:

„A rúhaju sa tebe tí, ktorí sa pravíajú byť židia a nie sú, ale sú sberba satanášova“. A tamže v kap. 3: 9: „Aj dám zo sboru satanášového tých, ktorí sa pravíajú byť židia a nie sú a klamajú.“ Platia o nynejších židoch tiež i slova sv. Pavla apoštola, ktoré napísal v liste I. ku Thess. v kap. 2: 15 o tehďajších židoch: „A Bohu sa neľúbia a všetkým ľuďom sú odporní.“ Židia od tej chvíle, čo zavrhli Pána Ježiša Krista, od tej chvíle, čo diabolským škrekom revali vo dvore Pilátovom: „Ukrižuj ukrižuj ho!“ A „krev jeho na nás i na synov našich!“ Od tej chvíle prestali byť, nie sú viacej národ vyvolený; ale stali sa a sú národ od Boha zavŕžený, kľatbou Božou ztížený. Od tej chvíle, jako píše sv. Pavel apoštol: „Prišiel hnev Boží na nich až do konca.“ t. j. až do skončenia sveta. I. Thess. 2: 16. O nynejších židoch platia tiež i slova Amosa proroka v kap. 3: 15 „Hromadia jako na poklad nepravosti a lúpež v domoch svojich.“

Pohanský spisovateľ Tacitus menuje národ židovský: „Gens deterrima. Odium generis humani“. Tacit. hist. V. 8. A Napoleon I. praví o židoch: „Židia sú to najposlednejšie plemeno na svete, Raca fajta — hanobiaca človečenstvo.“

Ja však pravím: židia, tento národ kľatbou Božou ztížený nie len že sú „gens deterrima“ t. j. národ najpôdliackejší, „odium generis humani“ nenávisť pokolenia ľudského; nie len že sú najpodlejšie plemeno na svete, rasa, fajta hanobiaca človečenstvo; ale tento národ židovský kľatbou Božou ztížený je jako mor a nenasytný parasýt, ktorý hubí a ničí po stavekov národy arijské kresťanské, ktorý smyslým názorom života ohrozuje všetku mravnosť národov europejských a otravuje všetku literatúru jejich; ktorý vyrval i hmotné statky, majetky ľudu kresťanskému, ktorý je hniúcim jedovatým vredom, rozožierajúcou smrtonosnou rakovinou na tele ľudskej spoločnosti; je to národ, po ktorom kam šliapne ani tráva nerastie; národ, ktorý v národoch arijských kresťanských povždy spôsobil a spôsobuje i mravné i materiálne najhoršie škody. Jako kmeň stromu hynie, ktorého rozožiera červ: tak hynie i národ, ktorého rozožiera červ židovstva. Židia sú lykožrúti a tyfusoví bacilli ničiac zdravé telo národa. Kto zná povahu týchto parasýtov, musí reknúť, že sa chovajú ku všetkým národom stajne, t. j. všetky stajne okrádajúc, znemravňujúc a ožobračujúc. Predovšetkým hladia ľud pripravíť o vieru a potom ľud tento hmotne zničiť. Všetké národy majú nepriateľa spoločného, hrozného nepriateľa,

ktorý svojím kapitálom i skutkami ničí všetky národy spoločne, duševne i hmotne — totižto žida. Čo sú húsenice v záhrade, to sú židia v krajine. Čo je myš vo pšenici, to je žid v obci, čo je tchor medzi kurami, sliepkami, to je žid medzi kresťanmi.

Židia boli vždycky a sú až podnes zarytými nepriateľmi Krista Pána a Jeho sv. cirkve. Už sv. Stefan nazval ich „zradcami a vraždníkmi“ Syna Božieho, Actor. 7. 52. „ktorí sa vždycky protivia Duchu svätému.“ Kresťanský filosof a mučedník sv. Justin v „Dialogu cum Tryfone“ jako i v prvej svojej Apológii kresťanov v kap. 31. vyčíta židom „kde len môžu že kresťanov prenasledujú, ich mučia a usmrcujú, a že vôbec sú najhoršími nepriateľmi kresťanstva.“ Okružný list cirkve smyrnenskej v kap. 15. pripomína s jakou ochotou snášali drevo na hranicu, na ktorej mal upálený byť sv. Polikarp. Tiež Eusebius, dejepisec prvých dob kresťanských v diele IV. kap. 23. podobne vypravuje. Origenes v diele „contra Celsum“ obširne vykladá „ako židia štvú proti kresťanom.“ — Väčšina ukrutných prenasledovaní, ktorými pohanský cisárovia rímski mučili a vraždili kresťanov, diala sa návodom a štváním židovským; divoké ukruté prenasledovanie v dobách Neronových vyšlo popudom židoviek. Tertulian píše, že prenasledovanie kresťanov za prvých 300 rokov pochádzalo zo synagog židovských. Sv. Jeroným v Com. ad Amos píše „je to trvalá nenávisť, ktorá židov proti kresťanom ženie. Podobne píše dejepisec Theodoret vo svojej histórii, knihe IV. kap. 9. Hippolitus v „Christ. et Antichr.“ kap. 58. a mnohí iní starí spisovatelia vôbec. (Vid. Die Christenverfolgungen durch die Juden v. G. Rösel. Münster 1895). Všetci vynikajúci mučedníci a spisovatelia prvých časov kresťanských nariekajú si na židov, jako najhorších nepriateľov svojích. Židia projevovali kresťanom svoje nepriateľstvo i vo stredoveku i v novej dobe. Tak zvané biblické rozumárenie jest hlavne jejich dielom. Židák Spinoza, jeden zo zakladateľov beznabožskej filosofie začal prvni otriasať autoritu evangelia. První, kto rúhavé spisy o Kristu Pánu a o katolíckej viere v novej dobe písal, bol židák Strauss. Povestné svoje pamflety proti Kristu a jeho sv. cirkvi písal zednár Renan na ponúknuť a podplacenia od židov. Za pamflet „Život Ježišov“ dostal Renan od parížskeho Rotschilda jeden million frankov. Pred Rotschildom plazil sa Renan jako pes. Drumond mu to vyčítal v „La France juive“ I. str. 11.

Dnes sú to židovské žurnály — noviny — ktoré najviacej katolícku vieru a jejého bož-

ského zakladateľa hanobia. Dr. Wiesinger von „Katholisches Vereinsblatt“ o tom podal ne-sčetné dôkazy. Hanopisy proti katholicizmu namerené hlavne vychádzajú z pier židovských. Hanopisy, urážky Krista Pána a Jeho sv. cirkve sú u židovských šmokov nečím obyčajným, tak že možno reknúť: Kedykoľvek a kdekoľvek proti katholicizmu sa surove štve a búri, iste v tom ruky svoje má žid, nieli prímou, tedy ale aspoň neprímou. (Vid. „Delnické Noviny“ Ročník VI. č. 17. str. 133. v Praze 1897).

Nech by len moc židov vzrástla tak vysoko, aby kresťanov prevyšovali a politický ovladali; jak iste počalo by to najhroznejšie prenasledovanie kresťanov, proti ktorému prvé stololetia kresťanstva budú sa javiť hračkou proti onomu prenasledovaniu, ktoré si dovoľia židia proti kresťanom kde dosiahnu moc. Právom sa musí poznamenat, že žid je od prírody ukrutným a bezohľadným a že nemá ani shovievania, ani slutovania tam, kde sa jedná o jeho zájem a prospech. Vidíme, že žid prostriedkami ktoré má v ruky ničí systematicky vážne a bohatie rodiny i chudobnie lahostajnie, a bez slutovania, ničí ich morálne i materialne, mravne i hmotne.

Výbornie noviny „Magyar Állam“ v čísle 76. 3-ho apríla 1897. znamenitý článok „A keresztények vére“ ukončili tymito slovami: „Európát a pénz és a hitelenség kormányozza.“ Ja však ukončujem prítomný môj článok nasledujúcimi slovami: „Židovský freimaurer, alebo freimaurerský žid ridi dnes svet.“ A môhol by som mnoho písať, keby som chcel o tejto skutočnej pravde, dôvody, dôkazy donášať ku presvedčeniu tých, ktorý ešte nie sú úplne presvedčení o tom, že nepriateľ žiadan iný není, než freimaurer, vrah Krista — žid.“ A tento kliatbou Božou ztížený vrah Krista — žid a jeho bank — kapitál, jako píše slovutný spisovateľ ruský F. M. Dostojevský „je nyni pánom všeho: Europe vzdelanosty, osvety, i socialismu — socialismu zejmena, lebo pomocou socialismu žid vyzve kresťanstvo z koreňa a rozruší jeho civilizáciu. Až jak zostane len jediná anarchia, tu žid sa stane náčelníkom všeho veškerenstva. Lebo židia hladajúci socialismus zostanú medzi sebou sjednotení, a keď znižne všetko bohatstvo Europe, tu zostane len kapitál židovský. Antikrist príde a stane na anarchii, jinak rečeno, bude tróniť na anarchii.“

Ondrej Rojko, vyslúžený farár.

V otčine mojej.

(Petöfi)

Zlatokláse o vy nivy milé,
nad ktorými povetrohra veje,
veje vila, veje zabáva sa,
pozná-li mňa brata? milá chasa!

Dávno to už bolo, keď som v tieni,
pod topoľmi ležal rozvalený;
nad hlavcu mi letel zovrov daru krádel
podobu pismeny „V“ som videl.

Keď som dom otcovský zanechával,
lučenia presmutný ma schytil žiaľ;
odtedy mej matky požehnanie,
už vietor rozniesol, jeho vicc nie.

Odtedy už mnohé roky prešly,
mnohé mňa dost chytro ver' obešly,
šťastie a nešťastie ma ťokalo,
keď som chodil svetom sem-tam smelo.

Veľký svet je o života škola;
v nej sa mi tvár potom rozpálila,
bo taká drsnatá je tá cesta,
že človek sta v pušti nemá miesta.

To ja viem — jako inší nie snád,
ktorému zkusenosť moja zlá mať,
tak často prehorký pohár dala,
žeby bola radšie smrť mne sláva.

Ale teraz smútok a t ápenie,
pre ktoré mi srdco skoro pukne,
a pamät na všetky moje muky
slza tej radosti mne vykúpi.

Že kde ma kolisky máké lono
s mliekom materinským kojevalo,
slniečko zas milé na mňa svieti,
a tak ma vlast prima, jak své deti.

Ján Kempný.

Herakles na rozcestí.

(Z pamätíc Xenofona.)

Prodikos rozpráva vo svojom spise o Heraklesovi, že keď vstupoval zo svojho detinstva, do toho veku, v ktorom mladíci samostatnými zostaňúc, na javo dávajú, či cestu cnosti, alebo hriechu budú nasledovať v živote svojom, vyšiel von na jedno opustené miesto, tam si sadnul, a v pokojíčku rozmýšľal, ktorú cestu má si vyvoliť. Tak sa mu zrazu zdalo, jakoby veľké ženské k nemu išly, z ktorých jedna na oko vysokej postavy, šľachetného držania, uprimnej tváre, stud panenský jej sa žiaril v očiach, skromnosť v každom ťahu, do bieleho rucha oblečená: druhá ale tlstá až do rozpuknutia, rozmaznaná, tvár jej zamalovaná, aby sa bielšiou a červenšiou zdala, jako bola od prírody, držania o mnoho rovnejšieho, jako obyčajne, oči vyplaštené, šaty ale také, až sa všetko svietilo od krásy: a medzi tým často pozierala na seba, dávala pozor či sa niekto na ňu nedíva, ba niekedy aj tieň svoj zkúmala.

Keď prišli bližšie k Heraklesovi, tá prvá takým istým krokom išla, jako predtým, tá druhá ale rýchlejším krokom sa usilovala na pred, aby čím skôr dobehla k nemu. Keď prišla k nemu, takto mu riekala:

Vidím ťa o Herakles zahruženého do myšlienok, rozvažujúc nad tým, na ktorú cestu máš sa obrátiť. Keď mňa primeš za priateľkiňu, tú najlahšiu a najmilejšiu cestu ti ukážem, všetkých rozkoší budeš účastným, a žiaľnú ťažkosť nikdy nepodstúpiš v živote svojom. Lebo ponajprv nebudeš sa musieť trápiť vo vojnách a s inšími strašnými veciami zaoberať; lež tak budeš žiť, jako by si žiadnej starosti nemal, vždy si len prebierajúc, čo milšieho by si môhol zjesť, alebo vypiť, čo peknejšieho vidieť, alebo počuť, čo uprimnejšieho vonať, alebo dostať, a jakoby si môhol najlepšie spať v mäkučkých perinách, žiadnej ťažkosti nemajúc v ničom, ku všetkému prístf bez najmenej starosti. Jest-li by sa ale veľkosť týchto rozkoší zmenšila, alebo celkom stratila, nemysli, že ťa zavedem na také niečo, čo by bolo s namáhaním a s trpkosťou spojené pre telo, alebo dušu, lež to čo druhí vyrobia ty budeš požívať, nič nedbajúc na to, odkial som vstave toto všetko zaopatril: lebo ja zo všetkých strán len ujistujem mojich prirzencov a hejnosť im prinášam.

Herakles počujúc toto: — O ženo, — rieknuť — jako sa ty volaš? Tá ale: — Priatelia moji ma menujú Blažencstou, tí ale, ktorí ma nenávidia, znevažujúce Zlostnicou.

Medzi týmto aj tá druhá ženska pristúpia k nemu riekla: — O Herakles aj ja som sa sem dostavila, znajúc tvojich rodičov a zkúmajúc ducha tvojho ešte vtedy, keď si bol v detinstve, z čoho úfam, že jestli na tú cestu sa obrátiš, ktorú ti ja ukážem, budeš sa vždy usilovať ochotne veľké a

Všech Svätých

vnešene veci činiť, a ja sama tým väčšiu slávu a vznešenosť v dobrom si nadobudnem. Nevábim ňa s rozkošami telesnými, ale jako Boh dovolí, aby sa bez starosti a trapeňa nejaký vznešený a pekný skutok môhol stať. Keď chceš milým byť pred Bohom, cti si Boha a obeť mu preukazuj; keď chceš, aby tí priatelia dobre činili aj ty tak činiť; keď chceš, aby ňa celé mesto ctilo a vážilo, dokáž niečo takého, z čoho má celé mesto osoh; keď chceš, aby si bol v celom Grécku čo víťaz cnosti obdivovaným, usiluj sa celé Grécko na pravú cestu priviesť; keď chceš hojné požehnanie mať na roli, musíš usilovne obrábať zem; keď chceš zo stád oviec zbohatnúť, musíš mať starosť o ovce; keď chceš skrz vojny chýrnym zostať, musíš sa vojenskú vedu učiť od tých, ktorí sa jej rozumejú a spolu aj cvičiť, jako máš to, čo si sa naučil upotrebiť; chceš-li byť ale dľa tela silným a obratným, musíš múdro a dľa predpisu telo svoje k poslušnosti privykáť, a tak v ňazkých prácach, jako aj potutváre zosilniť.

Na to tá Zlostnica pretrhnúť ju v reči riekla k nemu:

— Vidíš o Herakles, jakú ňazkú a dlhú cestu ti táto žena odporúča, aby ňa k blaženému životu priviedla? Ja ti o mnoho ľahšiu a krajšiu cestu ukážem, aby si bol blaženým.

A cnosť riekla nahnevano:

— O ty ohava, čo dobrého si ty urobila? Alebo čo dobrého vieš, keď nič nechceš takého činiť? Ty ktorá ani nečaká kým jej chuť prínde na niečo sladké, ktorá prv je preplnená, než by sa jej zachcelo niečo, ktorá prv sa naje, nežby hladná bola, prv pije, nežby smäd mala, a aby čím chutnejšie jest môhla všelijakých kucharov si drží, ktorý vždy niečo nového prichystajú, a aby tým chutnejšie môhla piť, predrahe vína si da dovážať, a aj v lete dá ľad robiť, aby čím studensie boly; a aby čím lepšie môhla spať, nielen mäké periny má, lež duchne aj pod seba postieľa, a sfa malé decko, ešte sa aj kolisať chce v posteli: lebo nie preto že si snád zunovaná, lež preto, že nemáš čo robiť, čím viac chceš spať. Bár si nesmrtnou bola, bohovia ňa netrpeli medzi sebou, dobrí ľudia ale opovrhnu s tebou; čo je nadovšetko najmyľnejšie slyšať nepočuješ, a čo je najmilešie vidieť nevidíš, ponevác sama seba chváliš, a nikdy si ani tú najmenšiu peknú vec čo by si ty vykonala nevidela. Kto sa k tebe pripojil, žeby ti bol niečo veril? Kto ňa zastal, keď si v núde bola postavená? Alebo, ktorý rozumný človek spoločnosť tvoju oprobaval hľadať? Nasledujúť ňa mladíci dľa tela zoslabnejú, starší osprostajú a stratia ducha sviežieho; ponevác bez starosti žijúc vymastení chodia v mladosti svojej, vo starom veku ale v núde postavení, nečistí a opovrhnutí sú, hanbiac sa za to čo porobili, zunujúť aj to čím sa zaoberajú, lebo v mladosti svojej okúsiac všetky rozkoše, na starosť si len ňazkosti a trápenia nechali.

Ja som ale aj s Bohmi aj s dobrými ľuďmi všade; žiaden vznešený skutok, či na zemi, či na nebi nestane sa bezemňa; ctejú ma nadovšetko tak medzi bohmi, jako aj medzi ľuďmi všetci tí, od ktorých ucteným byť je najväčšou slávou, ponevác som vďačnou pomocnicou umelcom, vernou strážnicou domov občanom, milosrdnou obraniteľkou služebníkom, milou potešiteľkou, keď je pokoj, v ňazkostiach, smelou bojovníčkou, keď vojna zúri, a najlepšou zachovateľkou verného priateľstva.

Mnoho dobrého užijú moji priatelia, a požívajú aj pokrmy aj nápoje bez veľkej starosti; lebo len vtedy ich požívajú, keď majú už chuť dôležitú. Aj sen im je o mnoho sladší, jako lenivcom, a keď ho musia pretrhnúť nehnevajú sa, a preň si nezanedbajú nikdy svoje povinnosti. Mladíci sa tešia tým chválam, s ktorými ich povzbudzujú starší, starší ale tej uctivosti, s ktorou zas oni sa držia proti nim; s radosťou sa rozpomeňu na dávne a krásne deje, tešia sa prítomnosti, ponevác sa dobre cítia; skrz mňa priateľmi bohov, bratia priateľov, a ctiteľmi vlasti sa stanu; keď ale prínde kedysi koniec života, nie zabudnutí, bez všetkej ucty odpočívať budú, lež oslávení navždy, večne v pamäti skvejúť sa zostaňu. Takto Herakles dobrých rodičov milé dieťa! trápiac sa najväčšie blaho obsiahneš.

S tymito slovami, jako rozpráva Prodikos, Heraklesa cnosť na pravú cestu priviedla.

Z gréckeho preložil: Ján Kempny.

OHÝRNIK

Vyzvanie.

Od 1. októbra začalo sa nové predplatenie na „Kreštan“-a. Predplatná cena je na celý rok 2 zl., na polroka 1 zl., na štvrtroka 60 kr.

Úctive prosíme našich ctených odberateľov, ktorí predplatnú cenu na minulý a tento rok ešte neposlali, ráčili by to čím skorej učiniť; žiaľbohu jest mnoho tisíc takých ľudí na Horniakoch, ktorí veľmi radi dajú si poslať „Kreštan“-a, ale s predplatnou cenou z roka na rok dlžní zostanú; týchto musíme v budúcnosti menovite v našom časopise vyzvať, aby svojej povinnosti zadosťučinili.

Redakcia a Vydavateľstvo „Kreštana.“

Ich veličenstvá kráľ a kráľovná 30-ho októbra odcestovali z Budapešti do Viedne: u nás boli ich veličenstvá šesť týždňov. Keď odcestovali, na nádražie vezujúci sa kráľovský pár obecn-

stvo po uliciach všade hlučne pozdravovalo. Na stanici kráľ pomohol kráľovnej vystúpiť do vozňa dvorného vlaku; kráľ sa ešte potom pobavil niekoľko minút na perrone, kde držal krátky rozhovor s prítomnými páňmi a odberúc sa od ných tiež vysadol ku kráľovnej do vlaku, ktorý večer o 6. hodine dorazil do Viedne.

Nový biskup. Na biskupský stolec v Päťkosteloch vymenoval kráľ Samuela *Hettyeyho*, opátka-kanoníka a správcu primášovej kancelárii v Ostrihomě. *Hettyey*, nový päťkostolský biskup narodil sa v *Hettye* v roku 1845; vysvätený bol v roku 1869; vyznačil sa ako professor, a potom prišiel do primášovej kancelárie, kde zo stupňa na stupeň pokračoval, čím teraz zostal biskupom.

Katolícky kongress ešte len 11-ho tohoto mesiaca zasadne, ale biskupská porada sa už podržiava, na ktorej sa majú určiť tie otázky, ktoré autonómický kongress bude mať pojednávať.

Klub ľudovej stránky, kde sa naši vyslanci shromažďujú, je vo VIII. okrese, Jozefova-ulica (József-utca) 10; kancelária ľudovej stránky je ešte vždy, kde bola, József-körut 31./B.

Ľudové shromaždenie bolo minulú nedeľu v Bajne (v ostrihomskej st.) kde z E. ölyu, Anna-völgy, Sáp atď. asi tri tisíc ľudí sa shromaždilo, aby počúvali reč gófa Ferdinanda Zichyho, Karola Kálmána, Antona Móczyho a J. Buzátha. Bol tam aj okresný služný s jeho žandármi, ale ponač židia a sluhovia židov nesmeli ta prísť, nestal sa žiadny neporiadok. Z toho môže Perczel, minister vnútorných diel vidieť, že kto robí zberby na shromaždeniach.

Budapeštiansky katolícky spolok 10-ho novembra popoludní o 5 hodine slávne zasadnutie podržiava vo svojom krásnom dome (IV. okres, Molnár-utca 11.), v ktorom vyvolia predsedu a podpredsedu.

Maj v úcte nedeľu. V Oroszi chcel árendator Cipser (židák) dať v nedeľu vymlátiť učasť svojich koscov. Sotva sa začalo mlátiť, jakosi vyskočila iskra do slamy, slama sa chytila a tak shorelo tam za krátku chvíľu 500 metrických centov už vo vrecách súčasť raží, k tomu jedna veľká kopa ovsu, ako aj mlátiaca mašina.

Proti hráčom. Viac právomocností podalo ponosu ministromi vnútra, že jednotliví kaukliari svoje povolenia dané ministrom vnútra na komediantské predstavenia zneužívajú a na krajinských a týždenných jarmokoch, ďalej v krčmách a kaviarňach usporiadajú také hry, ktorými nevedomý ľud vyžitujú. Na prekazenie toho minister rozhodol, že povolenie na hrám ako sú: hra s modrou guľou, hádzanie karík a obrúč, monako, číslová hra, s ktorými je spojenie vyhratie nejakých predmetov (s výnimkou predstavení s lútkami) viac nedá. Minister vyzíva

právomocnosti, že keď by niekto na tieto hry povolenie žiadal, aby prosbu nepredstieral pred ním, lež aby žiadosť odoprel vo svojom účinkujúcom kruhu.

Na deň dušičiek kráľ a kráľovná vo Viedni navštívili kryptu kapucínsku, kde sa pri hrobe Rudolfa, ich syna nešťastného dlho modlili. — V Budapešti cintoríny, jako každý rok, tak i toho roku plávali v mori svetiel. Universitná mládež, robotníci, vojaci, redakcie, spolky a mnohé korporácie i súkromníci ovenčili hroby svojich milých, svojich drahých h. V budapeštianskom cintoríne pri hrobách zaslužených mužov spievala mládež universitná piesne a držaly sa reči na hrobách zosnulých učencov a iných zaslužených mužov. Menovite hrobky Ludvika Kossutha, Deáka, Batthyányho byly strediskom týchto slávností. Všade bol udržovaný ten najväčší poriadok.

Pápež k chorvátom. Leo XIII., keď tieto dni odporúčal sa od neho Posilovič zahrebský arcibiskup, s tyma slovami ho opustil: „Pozdravuj v mojom mene môj milý chorvatský ľud!“

Elektrický fiaker. Koňské dostihy sú síce ešte vždy v kvete, na cestách ešte vždy vidieť kone zapriahnuté do pekných hintovov alebo do skromných kár, preto už ale koňom pomaly zachádza jejich sláva. Koňskú železnicu vytisla elektrická, po uliciach behajú už motorové koče, bričky, kotúľajú sa ľahké bicikle a jako teraz z Parížu oznamujú, narodil sa už aj prvý elektrický fiaker. Tieto dni ho vyprobovali so skvelým výsledkom. Za jednu hodinu prebehol 80 kilometrov cesty, kdežto len na 70 ráťali. O niekoľko dní 25—30 takých elektrických fiakerov bude už behať po parížskych uliciach.

Železnica z Prievidze do Žiliny. Stavanie železnice z Prievidze cez rajeckú dolinu do Žiliny blíži sa k uskutočneniu. Hlavné plány sú už celkom hotové a teraz začali podpisovať základné akcie. Len aby potom tu nestavali železný z dreva namiesto zo železa!

Onemocnenie zvierat. Minister orby nariadil, že pri onemocnení zvierat nové spôsoby lebo prostriedky liečebné len po predchádzajúcom svolení ministrov orby a vnútorných záležitostí použiť smejú sa. Pokutou do 100 zl. alebo žalárom do desať dní siahajúcim pôtrestá sa každý a) kto bez povolenia nový prostriedok liečebný kupuje lebo predáva, má na sklade alebo oznamom k upotrebeniu odporúča; b) kto bez nadobudnutia odborného vzdelania nepovolené prostriedky liečebné upotrebí alebo upotrebit nechá.

Liberálny finančný minister je pán Ernest Dániel, lenže jeho liberálnosť nestojí mnoho. V Békéšskej mnoho gazdov bez úrody zostali následkom tohoročných živelných pohrom; nuž teda náš finančný minister bol tak láskavý a nedal ich majetok egzekvovať a licitovať, ale im predĺžil termín na platenie dane. Nuž či to spravdливость? kde sa neurodí nič, tam štát nemôže žiadať daň, ale má ju odpustiť celkom. Nuž ale liberalizmus požiadava daň, či máš, či nemáš úrody alebo dôchodkov. Veď sa ani ponosovať nemôžu na to tí voličia, čo na liberálnych vyslancov dali svoje hlasy.

Krčmáry a krčmárske spolky chcú jednu spoločnú prosbu predostreť pred snemovňu vyslancov, v ktorej budú prosiť o sotrenie regálu a sníženie dane od nápojov. Škoda za papier, lebo liberalná vláda ešte bude povýšiť tieto dane.

Zase Karol Pulszky. Tá známa obrazáreň skorej bude hotová, ako vec Károla Pulszkého. Už tomu dva roky, že obrazy chybajú, ktoré Karol Pulszky pre krajinskú obrazáreň pokupoval ale tak, že aj peniaze chýbajú, a súdna stolica ešte len teraz sa pripojila k ráviňň štátneho zástupca, aby Karol Pulszky postavený bol pod obžalobu pre spreneverenie 50.000 zl. Keď táto vec ráz bude dokončená, vtedy ju už všade budú spomínať ako príklad rýchlosti súdnych stolíc.

Nové poštové známky. Minister kupectva a premávky hodí počiatkom budúceho roka do obehu pustí nové poštové známky, ktorých cena pierátná bude už na haliere a koruny. V spojení s týmto nastanú vraj i druhé vážnejšie reformy na poli doručovania listby a zásielok. Cena obyčajných korešpondenčných kariet od nového roku nebude vraj 2 kr., lež 5 halierov; posavádna poštová tarifa sa vraj zmení, tak menovite dotýčne rekommandovaných listov. Nuž veď aj v tomto vidíme, že liberálna vláda všade len nám do vrecka chytáva, lebo minister takýmto spôsobom zase vyšší poštovú tarifu namiesto toho, že by ju s neniš! Dákujeme za takú reformu!

Za 20 rokov kradol rožky. Z Nového Mesta nad Váhom „A.“ sdeľuje, že istý tamejší zámožný kupec židovský od 20 rokov navštevoval jednu kaviareň, pri káve užil 3—4 rožky a 1—2 šuchnul ešte aj do vrecka pre svojich, ale platil vždy len za jeden. Kaviarnik spozoroval to, ale trpel to za roky. Nedávno rožkár povadl sa s kaviarnikom. Nahnevaný rožkár volal: „Platiť! Mám jednu kávu a jeden rožok!“ Nahnevaný kaviarnik na to: „Šesťsto zlatých a 10 kr.“ Rožkár ostal ako oparený, ale kaviarnik pospol mu, aby platil, lebo že za toľko pojedol a podnášal rožkov domov, za ktoré neplatil a doložil, že má na to aj svedkov, ktorých bol upozornil na jeho cigánsku manipuláciu a ktorí sa o tom aj presvedčili. Rožkár utišil sa a dal sa jednať s kaviarnikom. Konečne sa vyrovnali na 50 percentov a rožkár zaplatil rovných 300 zl. za rozky.

Drobné chýri. *Katastrofa na mori.* Z Hamburgu telegrafuju, že veľký orľán hodil lode „Erebus“, „G. baldi“ a „Poppi“ ku skalnatým brehom pri Labradoru, následkom čoho sa potopily. Šesť ľudí zahynulo vo vlnách. — *Keď žid jágerčí.* Dr. S. Dubský, nin ród z rodu Israela, pri polovke zajacov pri Luku na Morave zastrelil — kravu. Šastný jáger musel zaplatiť 85 zl. za korisť, ale môže mať znamenité bytcky z ulovenej divej kravy. — *Dobrý príklad.* Rakúske, menovite viedeňské pivováre usniesly sa povýšiť cenu piva. Následkom toho viedeňskí hostínski idú založiť veľký spoločný pivovár a že už majú pohromade dva milióny zlatých. — *Zemetrasenie.* Zo Záhrebu oznamujú, že dňa 18. okt. t. j. v pondelok rano o 7. hodine pocitili tam slabšie zemetrasenie, ktoré tiahlo sa od severovýchodu k juhozápadu. Zemetrasenie trvalo tri sekundy. — *Zlato v mori.* Angičan A. Liversidge na základe dlhých zkušok tvrdí, že jedna tonna morskej vody oľahuje 0.03—0.06 gramov zlata, teda na kvadrátnu míľu pripadlo by 130—160 tonu zlata. Ak sú výpočty správne, celý oceán mal by vyše sto miliónov tonn zlata. — *Millionár travičom.* Z Genfu oznamujú: Veľkú sensáciu urobilo zatknutie jedného tunajšieho direktora fabrik, ktorý — aby si mohol svoju milenku pojať za ženu —

otrávil svoju vlastnú manželku. Zajatý direktor pochádza z jednej veľmi poprednej rodiny a jeho majetok šacuju na mnoho miliónov. — *Kráľ pred odchodom z Budapešti* poslal 4000 zlatých pre chudobných mesta Budapešte, a 300 zlatých za rozdelenie pre chudobných obce Gedelova. — *Nový železný most v Trenčine* je už úplne hotový. Minulého týždňa v prítomnosti zastupiteľov mesta a stolice, štátny stávitelský úrad prezkušal most, že jakú ťarchu unese. Ponevác tieto próby dokázaly, že most svojmu cieľu zodpovedá, politická vrchnosť od podujimateľskej firmy most prevzala, a ustálila, že verejnú premávku na moste otvorí dňa 10. novembra. — *Strajk tesárov v Budapešti už prestal*; majú prázdnu pokladnicu, preto nemohli ďalej strajkovať; druhá príčina je, že neboli dobre organizovaní. Do jari chcú pokladnicu naplniť a potom súčasne s inými robotníkmi zastavia prácu. — *Šarlach* panuje vo Vrbiciach; aby chorobu nepreniesli do susedného Lipt. Sv. Mikuláša, zakázali vrbickým školským dieťkam navštevovať školy v Lipt. Sv. Mikuláši. — *Oheň* zúril v Priekope pri Turčianskom Sv. Martine; zhorely maštale Kellermanna a v jeho susedstve nachodiace sa hospodárske stavby. — *Uskočili zločinci.* Nedávno v noci dvaja zločinci v árešte, nachodiacom sa v kežmarskom okresnom súde, na smrť zbili strážcu Petrika a uši. — *40 vojenských úskokov.* Z obvodu v Budapešti uskočili 40 mužovia, ktorí boli odobratí za vojakov. Teraz ich vyzývajú, aby sa hlásili, čo však sotva sa stane, už i preto nie, lebo uskočení sú dozaista synovia vyvoleného národa, roztratení po celom svete, a týmto vojančina veľmi smrdí. — *Dynamit!* Na byt istého Arona Friedmanna, arendátora v Dol. Rákoši (veľko-kikillovská stolica), bol spáchaný dynamitový attentát, ktorý sa však nezdaril. Oľ krátkeho času je to už tretí dynamitový attentát na arendátora, ale vždy šťastná náhoda zachránila ho. — *Ztratené dievča.* Terezia Dvoráková, 17-ročné dievča zo Šariša prišla dňa 19. t. m. za otcom do Budapešti a tu sa bez stopy ztratila. Pravdepodobne padla do rúk nejakej nesvedomitej bande. — *Medzinárodná kmínska banda.* V Berlíne prišli na stopu dobre zorganizovanej kmínskej bande. Ona operovala najviac s bankovými obchodami. Jeden z bankitov predával u bankára Katza za 4000 mariek srbských papierov, pri čom sa ukázalo, že papiere boli ukradnuté.

DOPISY.

Lansford Pa. Amerika, 1897.

Veľactená Redakcia!

Dnešným dňom sme sa potešili, pone áč sme dostali Checky už čisté, tojest nestahnuli nám už 3 centi porciu z každého dňa, jak to nám už prez dva mesiace sfahovali z našej denej mzdy. Lebo to tá deňná daň bola, ktorá len od neprajníkov pristehovalcov vymyslená bola; ale sa to nesrovnávalo s Konštitúciou Spojených Štátov, tak hned na počiatku vybieranej tej daňe bol podaný proces a apelácia; najvyšší sudca Sp. Štátov uznal za nepravú tú deňnú daň a je už aj chvála Bohu zrušená.

Kedy u nás bude všelijaká daň daremno vymysle-
ná a zrušená? to Boh zná!

Nežijeme my tu v Americe tiež časy blahé, lebo
aj tu chcú Slovákov a iných národných ľudí veľmi
prenasledovať, tak že človek musí byť, obozretný na
všetky strany.

Za druhé vám pišem nového, že tuto róta ži-
dovská sa vtisla pomedzi kompanické účastiny a vi-
myslela tiež takovú pomstu na chudobný ľud, že
musel každý, ktorý chcel robotu mať, u tej kompanie
za drahé peniaze, o pol ceny drahšie jak v druhom
Story (sklepe) musel kupovať svoju potravu a šaty,
a keď nie, tak bol z práce prepustený.

Na to kompania v Harletone a na Lattimer na-
jala Šeriffa kata a ten zas deputyman (policajtov) a
tak napadli našich krajanov, ktorí strajkovali v Har-
letone a na okoliu; a išli na Lattimor aby napome-
nuli tam aj druhých svojích krajanov, by sa nedali
tak utíkať, ale aby strajkovali s nimi a tak obdržali
svoju zaslúženú mzdu. Keď práve stáli na verejnej
ceste (Public Road) v tom ich predbehnul Martin
Šeriff aj s deputymi, okolo 100 mužov, a začali na
nich s Winchesteriek strieľať jak na zver; pričom za-
strelili 18 ľudí, a síce 3 Slovákov, ostatní boli Poláci,
Litvini a Taliani, a okolo 50 bolo ťažko raneno.

Také zverské účinkovanie sa teraz hnuší kaž-
dému zdravého rozumu človekovi, a tak tí istí mor-
dári sú teraz pod obžalobou, jak Šeriff tak jeho de-
puty a každý je pod zárukou 5000 dollár.

Z tej príčiny bolo aj vojsko povolávané do Har-
letonského okolia a bolo vyše 5000 vojakov tam na
udržaniu pokoja; a e vojsko nerobilo nič proti ľudu.
Guvernér Banett urobil poriadok a vojsko už odišlo;
teraz pracuje sa zas na všetkých miestach a niekde
je aj plat povýšený.

Tak nech tým dá Boh odpuštenie hriechov, čo
dali život za práva robotného ľudu a nám živím lepšie
časy.

Jozef Leška.

—
DRAHOVCE, 1897. 1. nov.

Velactená Redakcia!

Ponáhľam sa sdeliť jedo pád, ktorý sa bol so
mnou dňa 25. októbra b. r. v Novom-Meste nad Váhom
prihodil. Bol som ta v jednej pravotnej záležitosti
skrzevá baróna Springera čo zažalovaný pred súd na
ten istý deň predvolaný na 9 hodinu pred poludním.
Ja nemajúc vlastných koní, ponevác železničný vlak
z dca hore do Nového-Mesta prichádza okolo de-
siatej hodine, — nuž na najatých koňoch pustil som
sa o pol 6 hodine ráno na cestu k súdu (Drahovce
od Nového-Mesta ležia na 4 hodiny). Rozumie sa, že
ponevác hradska miestami bola vyšírkovaná, a pone-
vác vtedy v Novom-Meste bol trh, vozov plno sem i
tam s nákladom, s burginou at.ď., nuž pravdaže člo-
vek na najatých koňoch sťa vták lietat nemôhol, a
potom musel som sa vyhybovať často, čo nemálo mi

vedilo v cestovaní. — Dorazil som predsa na určené
miesto okolo pol 10 hodiny. — Lež div divúci sa
stál. Sudca menom Hajdú zahrnel na mňa čo na
72 ročného kňaza a naduto vykrikol pri prítomnosti
židovských fiškálov slova: „Tiszt. már későn jött, el
van marasztalva, elmehet.“

Márne bolo moje odvolávanie na zlú cestu, na
trh, na prekážky v ceste (a v ten deň vlak dorazil o
pol 11 hodine) at.ď a na to, že ja nemám kaplána,
že som nocovať v meste nemôhol at.ď. On len svoje
tvrdil a opakoval „El van marasztalva, későn jött.“

Odišiel som preč, a hneď na druhý deň pisebné
ospravedlnenie môjho len iba o štvrt hodiny onesko-
renia sa, „Igazolást“ nuž neviem ešte čo z toho vy-
páli? Sudca nedál sa mi brániť, a predsa jednalo sa
o kuriálnom mlýne mojej rodiny. Springer „vizijognál
fogva“ požadoval „partbért,“ kdežto z roku 1885
XXIII. článok zákona kuriálny mlýn osvobodzujú od
podobného poplatku, jakožto v sebe obsahujúce men-
šie kr. regáe at.ď.

Nuž pýtam sa Velactenej Redakcii: „či smie
jedon sudca s kňazom tak grobianský jednať?“ —
Čo teprv taký chyrečný hazafík robiť môže s naším
ľudom biedným? Zaiste len d o b r é h o! — Pýtam
sa: či je, a jaký prostriedok najlepší oproti takýmto
milosrdným sudcom? Jako by sa dalo pomôcť tak-
kému účinkovaniu?

Ani na staré svoje dni opravdiví ľudomilí nemajú
pokoja od takýchto liberálov „Pax non est!“

Štefan Rucska,

katol. farár drahovský.

—
Z TRENČIANSKA, 1. nov.

Vážení pán Redaktor!

Veľkú radosť priniesol nám deň 28-ho októbra.
Bol to práve výročný deň pamätihodných volieb la-
ňajších. Preto z liberálneho stáda všetko, čo malo
nohy, uchodilo teraz 28 októbra do Trenčína, aby v
chráme „u Barana“ príkladne zasvätilo slávnou pa-
miatku laňajších hrdinských kúskov volebných. Tren-
čín zostal Jeruzalemom a stoličný dom zostal archou
umluvy. Tu umluvili sa pokrstení i nepokrstení libe-
rálni vlastenci, že i poslednú kvapku krve svojej ho-
toví sú vyliat za svojho výtečného vodcu a liberál-
neho hrdinu našej svobody, za pána fíšpána Juliusa
Szalavszkého.

Našich slúžnoviev a matrikárov veľmi to škre'o,
že pánu fíšpánovi rozličné staré veci pripomínaly
daktoré neodvislé noviny. Čo koho do toho, čo pán
Szalavszky porobil kedysi v Nitre alebo pri Trnave!
Takto rozmýšľalj naši pilní slúžnoviev, matrikári a
krčmári. Preto ponáhľali sa hustým závojom neohro-
zenej dôvery zakryť staré veci svojho dobrého pána.
Takto hľa prikrývalo sa v Trenčine, ako nedávno,
naopak, odokrýval sa na Čaci pomník na pamiatku
čačianskej svobody.

Prikryvanie trenčianske vypadlo znamenite, ved prikryvačov bolo hojne. Ustanovili sa i naši „vyvolení“ otcov a vlasti a medzi nimi najkrajšie bol vystrojený náš „vyvolený“ Šándorko z Varína. Nepochopujeme, prečo takého švárneho pána nepotvrdili ešte za ablegáta. No preto Šándorko bol veselý i s Jurkom a málo chýbalo, že si „u Barana“ nezaspievali tú pobožnú pesničku: „Zdrav buď Púchov, Varín, ty miesto svobody, budem piť len vinko, a nikdy viac vody!“ Tam bol i Valérko „vyvolený“ v Žiline. Tento pán len o pomoc ľudu sa stará, preto na srdci mu ležia tých 60-tisíc, čo Rajčania majú dať na železnicu. Je to ovšem čudná pomoc pre náš hladujúci ľud, keď páni liberáli peniaze žobrujú od chudobných dedín na železnicu. Tu s'ávajú železnice a ľud náš uchodí do Ameriky. Ktože sa bude vozit' po tých železničiach, keď ľud bude biedny?

Trenčan.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät' a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Drahovce: Proti tomu nič nemôžeme; appellácia by tuším pomohla. — *J. Žilinsky:* Ďakujeme. — *S. M. Opatovce:* Aj druhý raz. — *S. L. Viedeň:* Veď to nie pre nás. — *Č. K. Illava:* To sa nedá ináč. — *Martin, Jalovina:* To len váš duchovný môže nariaďiť. — *Jarabek, Clifton Amerika:* Už nám to odpísal náš známy dopisovateľ. — *H. A.:* Nedostali sme váš dopis. — *R. L.:* Neskoro prišlo. — *Kolo, Oravec, Šelma, Kriváč:* V budúcom čísle.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unevenie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný urobiť každý poštový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej, direkcii. Veď potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osoh, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhaŕzujú ich tak ľahkomyselne.

Krešťanská ľudová knižnica.

P. t. cirkevným a svetským čitateľom v láskavu vedomosť prinášame, že my pre náš ľud vzhľadom lacného a dobrého čítania s časom na čas krešťanske a ľudové rozprávky vydávaj budeme dľa vzoru tých ľudových knižočíek (malých sošitov) a zčiasťky týchže preklad, ktoré vo vydání Sv. Štefanského Spolku v milion výtiskoch medzi ľuďom rozšíreno krešťanské zmýšľanie pestujú, zlého smeru alebo sprosté jarmočné výrobky vytvárajúc, osožnú zábavu poskytujú, krešťansko-náboženské presvedčenie nášho ľudu osilňujú, telo i dušu sošľachťujú a takto náš ľud v dobrom upevňujú.

Prvý sväzok už vyšiel z tlače. Cena sošitku 4 krajeiare; pri 15 výtiskoch poštové útraty my snášame. K dostaniu v tlačiarni Svätého Gerharda, Budapešť, VIII. Práter u. 44.

Úctivo vyzívame teda skutočných priateľov krešťanskej veci, obzvláštne prevelebných pánov farárov, ráčte tento podnik dľa Vašej možnosti napomáhať a ľudu ho ochotne a vrelo odporúčať, že by sme časom celú obšírnu krešťanského smeru knižnicu pre náš dobrý ľud slovenský zariadiť mohli.

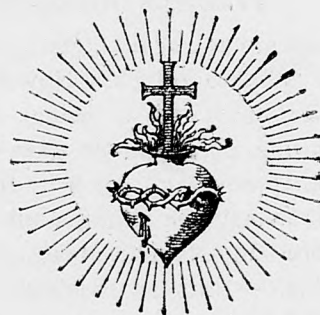
Nápis I. sošitku tu hľa podávame:

1897. Krešťanská ľudová knižnica. I. sošit.

MOJE SRDCE TAKÉ: A TVOJE JE JAKÉ?

ROZPRÁVKA

PRE KATOLICKÝ ĽUD.

S DOVOLENÍM SPRÁVY „SPOLKU SV. ŠTEFANA“
vydáva tlačiaren Sv. Gerharda (Budapešť, Práter-u. 44.)

CENA 4 kr.

V každom mesiaci vychádza jeden sošit.

Knížná polica.

Čítania a Evanjelia na všetky ne-
dele a sviatky i mnohé príležitostné slavnosti
celého roku cirkevného, z Vulgaty a podľa
Missalu rímskeho preložil a prídavkom rozlič-
ných modlitieb, ktoré kňaz pri kázni a pri
iných príležitostiach dľa potreby s veriacim ľu-
dom koná, opatril *Andrej Truchlý*, kňaz bisk.
b. bystr. Nákladom Spolku sv. Adalberta (Voj-
techa) v Trnave. S odobrením najdôst. Ordi-
nariatu ostrihomskeho. Cena neviaz. výtisku
1 zl. 20 kr., viaz. v plátne s červeným rezom
1 zl. 80 kr., v koži s červeným rezom 2 zl.
10 kr. a v koži so zlatorezom 2 zl. 30 kr. v
chagrine s červeným rezom 2 zl. 30 kr. v
chagrine zo zlatorezom 2 zl. 60 kr. Je táto
knihá dôstojná vo veľkej 8° 368 strán obsa-
hujúca, je veľkými literami tlačená aby i v
tmavých kostoloch sa dalo z nej dobre čítať.
Knihu túto by si mal každý kostol, kde sa
slovenské služby Božie odávajú, zadovážiť,
lebo je to knihá, odporúčania hodná.

Legendy čili Čítanie o Svätých
a Vyvolených Božích. Časť X. Dľa prastarych,
a najnovších, cirkev. vrchnostami odobrených
prameňov spracoval *Andrej Truchlý*, kňaz
bisk. b. bystr. farár na Sási. Nákladom Spolku
sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Číslo 63.
podielových kníh. S odobrením najdôst. Ordi-
nariatu ostrihomskeho. Cena viaz. výt. 70 kr.

Mravná Čítanka pre náš ľud. Vy-
dáva Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave.
Sošit X. Nekoľko slov o štátnom Bo-
hovi. Číslo 65. podielových kníh. Cena 10
krajciarov.

„**Návodná knihá k poklone prev.
Sviatosti Oltárnej budapeštianskeho
sústredného oltárneho spolku**“ už je
k dostaniu v maďarskej, nemeckej a slovenskej
reči. „**Návodná knihá**“, ktorú p. dr. **Ernest
Csajka** poverený ostrihomskej hlavnej diecezi
zhotovil, teší sa veľkému odobieraniu. Pre údov
oltárneho spolku je takrečeno nevyhnutne po-
trebnou. Veľmi obľahčuje jednodinné modle-
nie sa ku prev. Sviatosti Oltárnej. Viazano:
10 kr., v skvostnej väzbe 20 kr. K dostaniu
pri predošlom zaslaní peňazí alebo na dobierku,
pod touto adreťou: „*A budapesti közp. Oltár-
egyesület vezetőségének. Budapest, IV. ker., az
angolkisasszonyok kolostorában.*“

Ohľadom vyhnutia prípadných nedorozu-
mení poznamenáme, že straniva *dočasného od-
predaju* len prev. p. dôverníkom diecesanskeho
Oltárneho spolku môžeme „**Návodné knihy**“
doposlať.

Prijimajúce knižočky taktiež v maďarskej,
nemeckej a slovenskej reči sú k dostaniu. Tieto
zdarma dávame vstúpiacim údom.

Riaditeľstvo

budapeštianskeho sústr. Oltárneho spolku.

Obchodné zprávy.

1. Zbožia: Pšenica 12.50—12.80 zl. Raž 8.40—8.65 zl. Jačmeň
na krm 4.40—4.50 zl. do pálenic 5.80—5.80 zl. na várku 6.50—8.00.
Oves 8.20—8.45. Kukurica: 4.80—5.10 Proso: 5.35—5.75. Vo
Viedni každý mc. o 50 krov dražší.
2. Olejové zrná. Lanové semeno: 06.00—00.00. Ko-
nopné semeno: 06.50—00.00.
3. Strova: Veľká biela fixuľa 7.50—8.00; tmavá 6.50—0.00
okruhlá: 8.00—9.00, tarkavá 6.00—6.40. Šošovica 26.00.30.00. Hrach
8.50—09.50. Čistý 13.50—20.00 zl.
4. Kúpecké zelinové plody: Mak 23—24. Burgyňa
1.80—2.90. Cibula 5.90—7.10. Cesnak: 19—25 zl. Petržefem: 5.00—
9.00. Paprika 135—140 zl.
5. Petraava: Seno. Lúčne seno. 1.20—2.30. Slama. Na pe-
stielanie: 1.20—1.40. Žup 17.0—1.80.
6. Siatie: Červená datelina 26—32. Lucerna 35—42 zl. Jarn
ladník 6.00—6.50 zl.
7. Hospedársky dobytok: Dovedeno bolo: as 828
hospedárskych volov; 504 dojných kráv. Následovné boly ceny
Výborná pára volov do jarma do 300—340 zl. Dojné kravy: za jedon
kus 060—080 zl. Trh na ovce: Dovedeno bolo 1019 kusov oviec.
Ceny: 12.50—15. zl. za páru, a 14—15 kr. za živý kilo. Sviňský trn
za kilogram 14—17. V salašoch 0000 kusov bolo umiestnené.
8. Zverové dorobky: Med žltý kvapkaný: 26—30 zl
Vosk 164—165. Vajcá 44—45. Loj. Maslo I. 80—160 zl. II. 60—110
mc. Slanina 50.00—51.50, udená 55—00.56 zl.
9. Remeň funtový od 152—185 kl. tercy 135—156.
10. Kraviny vrázkované 165—175.
11. Telaciny barnavé 12—13 kl. 420—440.
12. Telaciny najl. viksovky 420—440, stredné 350—365
ažené a vrázkované 330—340, blysk. remeň najlepši 150—155
črsné listy 165—170.

Zodpovedný redaktor: Mikuláš Lapsényi.

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VYLUČNE

LEN VYDAVATEL'STVO

„KREŠTANA“

PRIJIMA.

TLAČIAREN
„SVÄTEHO GERHARDA“

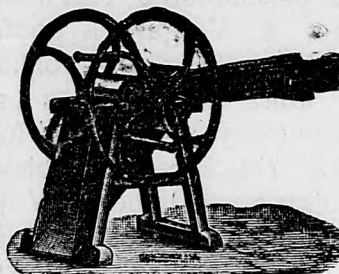
V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskými písme-
nami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlačí týka,
od najjednoduchšej až do najkrásnejšej pri-
jíma, a zato aj ručí.

Zvláštne vyzýva pozornosť preveleb. kňaz-
stva a obecných predstavenstiev na
úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie roz-
posiela.

MICHAL TRESKOŇ
V Bytči (Nagy-Bittse, Trencsénmegye),

fabrika na hospodárske mašiny,
odporúča pp. hospodárom žen-
túre, sečkovice, mlátačky, raj-
táre, triery, rozsievачky, šroto-
vníky, struhadlá, mašiny na
kapustu, mašiny na moržovania
kukurice, pluhy a brány, amer.
hrable, mašiny na lámání stro-
movej kôry, mačkadlá na slad
a borievky, cirkulárne pily,
mangle na prádlo, decimálne
váhy.

Obrazkové cenníky pošlem na žiadosť franko.

Papier makulatúrový
je k dostaniu u nás; metrický cent
stojí 6 zl. 50 kr.

Velebným farským úradom.

Tlačiareň „Svätého Gerharda“ s úctou na vedomosť dáva, že od týchto čias všetky cir-
kevné výtisky bude na sklade držať, a za najlacnejšiu cenu budú k dostaniu. Posávad na sklade sú
a hneď sa môžu poslať: Testimonium Confirmationis 100 kusov 50 kr.

Výťah z krstnej matriky: 100 kusov 60 kr. — Smrtný oznam: 100 kusov 70 kr.

SOBÁŠNE A SMRTNÉ LISTY,

na jemnom silnom papieri: 100 kusov 1 zl. 20 kr.

Ďalej k dostaniu sú:

knížočky pre údy občianských spolkov a knížočky spláčováce.

Kus týchto 12 stranových knížočíek so silnou obálkou na osmorke predávame za 3 kr.
okrem toho tlačiareň „Sv. Gerharda“ prijme jakékoľvek nariadenie, cirkevné, obecné a
súkromné Odtisky a odposiela ich za najkratší čas, a za najlacnejšiu cenu; silný dobrý papier dáva
a krásne vyhotovuje.

S úctou prosíme velebných pánov farárov, predstavených obcí, údy rozličných spolkov
a každého katolíka, aby si od týchto čias tlačiarne výtisky nie v židovskej tlačiarne alebo v takej,
ktorá nemá žiadnych zásad, kupovali, lež aby vyhľadali katolícku tlačiareň „Sv. Gerharda“, ktorá im
vždy stojí na službu, a aby takto podporovali katolícku vec. Podajme si všetci ruky, vtedy sa
budeme dobre mať.

Naša tlačiareň jakožto neohrozená zastupiteľkyňa katolíckych záujmov, bude sa s tým
honosiť, jestli že požiadavkam v každom ohľade môže zadosť učiniť a si chválu získať od tých, ktorí
si u nej kupujú.

S úctou

Budapešť, 1895. (VIII., Práter-ulica 44.)

Tlačiareň „Svätého Gerharda“.